

MEDICINSKA SESTRA
NA TERENU

UREDILA CITA BOLE

LETO IV. — 1957

SKLADNICA CENTRALNI HIGIENSKI ZAVOD V LJUBLJANI

MEDICINSKA SESTRA
NA TERENU

UREDILA CITA BOLE

Med. s. Bole Cita: Uposabljanje medicinskih sester za patronažno slu-
Lešnji »Teden otroka« je poveril medicinskim sestram važno
Doc. dr. Bonak Ivan: Zaključki II. kongresa preventivne medicine in
Grum Andreja: Zavod za napredek gospodinjstva se razvija
Dr. Humar Zdenka: Čemu otroški dispanzer?
Med. s. Jarmovič Neža: Izvedli smo anketo o morbidnosti preloški
Dr. Kalčič Svetozar: Nekaj o vakcinacijah
Dr. Karlin Mirko: O virusnih hepatitish s posebnim poudarkom n
hepatitis
Dr. Kmet Janez: Tudi celovskemu kašlju se bomo uspelo uprli
Dr. Lunček Slava: Priprave za počitniško letovanje
Dr. Lunček Majda: O delu medicinske sestre v pesvetovalnici
Med. s. Musček Majda: O delu medicinske sestre v morbidnosti
Dr. Pirč Bojan: O terenskem proučevanju otroške morbidnosti
Dr. Reja Dušan: Patronažna služba in zdravstvena vzgoja v prot
službi
Savič Branka: Socialna politika in zaštita otrok v Jugoslaviji
Dr. Skrinjar Boga: Rodnost in smrtnost LR Slovenije v I. pollet
Tomšič Janez: Medicinska sestra — pedagoška delavka
Dr. Vendramin Dragica: O sodobnem gledanju na zaščito social
otroka
Dr. Zupančič Jakobina: V koloniji in na letovanju
Naša otroška okrevališča

Članki

Sklepi občnega zbora Društva medi-
cinskih sester Slovenije v Ljub-
ljani, dne 20. in 21. II. 1961 . . . 39

Aktualna družbena vprašanja

Boštjančič Dolžka: Urečeno varstvo
otrok, pogoj za uspešnejše delo
staršev v proizvodnji, je naloga
staršev in stanovanjskih
podjetij, komun in stanovanjskih
skupnosti 121

Jek Mila: Varstvene ustanove za
otroke so materialna baza druž-
bene pomoči družini pri vzgoji
in oskrbi otrok 127

Posvetovanje o varstvu otrok
in otrok v komune in
stanovanjske skupnosti pri otroč-
kem varstvu 136

Vodopivec Cvetka: Kmetijska proiz-
vajalca v vasi in v komuni

Med zakoni in uredbami

Kaj nam prinašata zvezni zakon o
organizaciji zdravstvene službe
in pa ometek zakona o zdrav-
stvenem varstvu in vesnizaciji
zdravstvene službe v LRS (shva-
lo Kobje) 71

Zakon o rejništvu državljanov
Zdravstveno varstvo državljanov
(Stanko Plut) 140

arjan: O principih orga-
zdravstvene službe po
akomu, posebej glede na
ine centre 89

a in Bole Cita: Patro-
užba v Sloveniji 9

Salovec medicinskih sester
z regulacijo porodov 26

feta: S študijskega poto-
o Švedskem 31

Martjan: Obolenja žolčnika
Svetozar: Preprečevanje žer-
elitisa 98

Ivan: Preprečevanje žer-
olezni 107

Franciška: Nosečnostne
ije 14

ru Boža: Hipertenzija no-
118

šavnté Helena: O problemih
ov na domu 18

šek Baldomir: Nekaj misli
habilitaciji tuberkuloznih
kov 45

Siergar Stane: O varstvu
vidnih (Prvi napotki za delo
icinske sestre na terenu) 53

inar Boga: Nežarč v Slo-
1

Prva strokovna revija za medicinske sestre

Marjeta Berkopec

*Letos obeležujemo 25-letnico izdavanja Utripa. Informativni bilten
Zbornice – Zveze je z nami že četrto stoletje. V znamenju tega jubileja
bomo predstavitev bogate dediščine naših predhodnic in letu 2018
nadaljevali z zgodovino založniško-informativne dejavnosti.*

Medicinske sestre na Slovenskem so dobile svojo strokovno in informativno revijo leta 1954. Na pobudo medicinske sestre Cite Bole, ki je bila od leta 1950 zaposlena na Centralnem higienskem zavodu v Ljubljani, je pod njenim uredništvom Centralni higienski zavod v Ljubljani leta 1954 začel izdajati strokovno glasilo *Medicinska sestra na terenu*. Keršičeva (2017) navaja, da je bila to prva strokovna publikacija na področju zdravstvene nege.

V prvi vrsti je bila revija namenjena medicinskim sestram na terenu in razvoju patronažne službe in polivalentnosti v zdravstveno-varstveni dejavnosti (Anon, 1967). V uvodniku prve številke (1954) je uredništvo zapisalo: »Medicinska sestra v danih razmerah nosi pretežno vse breme našega skoraj začetniškega dela, namreč breme sistematične in organizirane borbe proti obolevanju in smrtnosti naših varovancev – matere in otroka. Nalogam medicinske sestre na tem, njenem najširšem delovnem področju pa bo ustrezala samo tista, ki se bo neprestano izpopolnjevala in ki bo znala poiskati vse možnosti za stike s čim širšim krogom mater, saj mora letem biti prva vzgojiteljica in nepogrešljiva svetovalka.«

Cita Bole je kot glavna in odgovorna urednica orala ledino zdravstvenega strokovnega tiska (Gradišek, 1986). K sodelovanju je pritegnila številne zdravstvene delavce in različne strokovnjake. Mnogi avtorji so prispevali svoje članke v več letnikov, saj je bilo treba na novo organizirati in izboljševati zdravstveno službo na vseh področjih. Pri tem je veljalo glavno vodilo vsem piscem, da poudarijo zlasti vlogo zdravstvenih delavcev na terenu. Med njimi so bile v okviru patronažne dejavnosti medicinske sestre najbolj izpostavljene. Preizkušene in s težavami pri delu so začele »Medicinsko sestro na terenu« pisati medicinske sestre – pionirke, ki jih je bilo iz leta v leto več. Dolžni smo se jih spominjati s spoštovanjem. To so bile: Cita Bole, Neda Anžlovar, Neža Jarnovič, Majda Musek, Hermina Andoljšek, Bogdana Sevšek, Dina Urbančič, Anica Čarman, Mira Klemenc, Slava Škrabec, Marija Oštrbenk, Marija Gams, Majda Japelj, Ančka Belič, Helena Ravnič (Gradišek, 2007).

Medicinsko sestro na terenu so tiskali v Tiskarni Jože Moškrič v Ljubljani. Točnega roka izdajanja v uredništvu niso določili, zaradi tehničnih težav in preobremenjenosti tiskarn v državi se je zakasnil celo izid prve številke. Izhajanje posameznih številke je bilo kasneje vezano na aktualno problematiko in obseg gradiva, ki jim ga je uspelo pripraviti v uredništvu. Od leta 1954 do leta 1961 je izšlo osem letnikov revije. Razen prvo leto, ko sta izšli dve številki, so

izhajale tri številke letno. Objavljeni prispevki so obravnavali strokovne članke, aktualna družbena vprašanja. Posebej je bilo poudarjeno področje zakonov in uredb. V beležkah ob knjigah so predstavljali strokovno literaturo. V zadnjih dveh številkah lahko zasledimo tudi zgodovinske portrete: O »medicinskem policistu« Johannu Petru Franku in članek ob 50. obletnici smrti Roberta Kocha. V rubriki *Obzornik* pa k branju pritegnejo številne mednarodne in domače strokovne zanimivosti.

Da bi strokovno glasilo doseglo čim širši krog medicinskih sester, tudi tistih, ki so službovale v odročnih krajih, so po več izvodov pošiljali na naslov referentke za zdravstveno zaščito matere in otroka pri okrajnih zdravstvenih domovih oz. higienskih postajah. Zlasti slednjim je bila strokovna revija v dragoceno pomoč. Gradiškova (2007) navaja, da je imela »Medicinska sestra na terenu« v začetku izhajanja 750 izvodov naklade, leto 1961 pa so zaključili z naklado 1200 izvodov.

Ko je Centralni higienski zavod v Ljubljani zaradi reorganizacije revijo ukinil, so medicinske sestre ostale brez svojega glasila. Po premoru šestih let (Grbec, 1997) je Zveza društev medicinskih sester Slovenije na svoji skupščini leta 1966 sklenila, da začne izdajati strokovno glasilo.

Vrzel na področju strokovne literature, ki je nastala po prenehanju izdajanja *Medicinske sestre na terenu*, je tako zapolnil *Zdravstveni obzornik*, ki je leta 1967 ugledal luč sveta.

Literatura:

Anon, 1954. *Uvodna beseda. Medicinska sestra na terenu*, 1 (1), p. 1. Dostopna na: <http://www.obzornikzdravstvenenege.si/1954.01.1.1> [19.12.2017].

Anon, 1967. *Za uvod. Zdravstveni obzornik*, 1(2-3), pp. 1-2. Dostopno na: <http://www.obzornikzdravstvenenege.si/1967.01.1.1> [19.12.2017].

Gradišek, A., 1986. *Umrta je Cita Lovrenčič Bole – ugledna zdravstvena in družbeno politična delavka. Zdravstveni obzornik*, 20 (3-4), pp. 253-254. Dosegljivo na: <http://www.obzornikzdravstvenenege.si/1986.20.2.233> [19.12.2017].

Gradišek, A., 2007. *80 let organiziranega delovanja medicinskih sester na Slovenskem. Obzornik zdravstvene nege*, 41 (Suppl.1), pp. 2-4. Dostopno na: <http://www.obzornikzdravstvenenege.si/2007.41.2.1> [19.12.2017].

Gerbec, V., 1997. *Obzornik zdravstvene nege praznuje tridesetletnico. Obzornik zdravstvene nege*, 31(5-6), pp. 183-185. Dostopno na: <http://www.obzornikzdravstvenenege.si/1997.31.3.183> [19.12.2017].

Keršič, I., 2017. *100-letnica rojstva Cite Lovrenčič Bole. Utrip*, xxv (6), pp. 27-28.